

ב"ל (חיפה) 5875-01-09 - ליבוביץ (פועה) פיה נ' המוסד לביטוח לאומי

בית דין אזרוי לעובדה בחיפה

ב"ל 5875-01-09
19 פברואר 2013

לפני:

כב' השופטת (בדימ') מיכל אריסון-חילו
נציג ציבור (עובדים) מר יוסי איתח
נציג ציבור (מעבידים) מר דני צוקרמנדל

התובעת
LIBOVICE (פועה) פיה ז"ל
ע"י ב"כ עו"ד אבישי קון
מינוי לפי חוק הסיום המשפט

הנתבע
המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ עו"ד רן נסימ

פסק - דין

1. לפנינו תביעה התובעת, גב' פיה (פועה) ליבוביץ ז"ל, להכיר באירוע שאירע לטענתה ביום 29/4/2008 כתאונת עבודה, כמשמעותה בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] התשנ"ה-1995 (להלן - חוק הביטוח הלאומי וגם החוק).

2. למרבה הצער התובעת נפטרה ביום 7/9/2011, תוך כדי ניהול התביעה, ברם כפי שצווין בסיכון התובעת, משפחת התובעת מבקשת לסייע את ההליך. בנסיבות אלה ניתן פסק דין זה.

3. התובעת הגישה לנتابע תביעה להכיר בתאונת מיום 29/4/2008 כתאונת עבודה. הנتابע דחה את תביעת התובעת, במכtab הדחיה מיום 29/12/2008, לפי הוראות סעיפים 79-80(1) לחוק הביטוח הלאומי מן הטעמים הבאים:

(א) התאונת אירעה מחוץ למקום ולשעות עובדת התובעת. לפיכך לא ניתן לראותה בפגיעה - כפגעה תוך כדי ועקב עובדת התובעת ואף לא כפניות נלוות הקשורה לעובדה. הליך התובעת מעוננה לחנות "פלסטינה" אינה בכלל פעולה נלוות במידה סבירה לעובדה ולפיכך אין לראותה פעילות זו כפניות הקשורה לעובדה;

(ב) אין כל קשר בין האבחנות והמצאים שנרשמו בתעודה הרפואית הראשונה לנפגע

בעבודה ובמסמכים הרפואיים שצורפו ל התביעה, בין עובדות התביעה אוירוע כלשהו, שאירע לטענת התביעה בתאריך 29/4/2008, כשלושה שבועות טרם פניהה לטיפול רפואי;

(ג) הפגיעה לא אירעה בדרכה של התביעה ממעונה לעובדהו כנדרש בסעיף 80(1) לחוק.

עיקר טענות הצדדים

4. התביעה טעונה, כי במסגרת עבודתה כמנהל מסגרת חינוכית של נוער שוחר מדע בעיריות נשר, היה תפקידיה הכרוך הן בנסיבות ציבורית בבית הספר ביום רביעי, משעה 9:00 ועד לשעה 20:30, והן בעבודות הכנה הכוללות בין היתר, רכישת ציוד וחומר גלם לשיעורים (ר' מוצג ת/1). לטענתה, ביום 29/4/2008, נפלה בדרכה לחנות על מנת לרכוש חומרים לשיעור שהתקיים למחמתם. בנסיבות אלה טעונה התביעה, כי נפילתה והשבר שנגרם לה בקורסול שמאל הימן בוגדר תאונת עבודה, שאירעה לטענתה תוך כדי עבודתה ועקב עבודתה אצל מעבידתה.

5. מנגד טוען הנتبע, כי ביום 29/4/2008 לא אירע לטענת-airוע תאוני כלשהו, תוך כדי ועקב עבודתה. כמו כן טוען הנتبע כי ביום 29/4/2008 לא אירעה לטענת תאונה תוך כדי הליכתה או נסיעתה ממעונה לעובודה. בנוסף, טוען הנتبע, כי האירוע הנטען והמורכב מיום 29/4/2008 אירע מזמן לשעות עבודתה ולמקום עבודתה של התביעה גם לא במהלך פעילות נלוות הקשורה לעבודה.

עוד טוען הנتبע, כי אין כל קשר סיבתי בין האירוע הנטען והמורכב לבין הפגיעה בקורסולה, ותוקף אי הקשר הנטען. לחילופין, טוען הנتبע, כי השפעת העבודה על הפגיעה בקורסולה של התביעה פחותה בהרבה מהשפעת גורמים אחרים, לרבות מצבה הקונסיטוטציוני.

דין והכרעה

6. הצדדים חולקים בשאלת עצם קרות האירוע התאוני הנטען, וכן בשאלת האם האירוע הנטען הוא בוגדר "תאונת עבודה". תחילת נבחן את השאלה האם ביום 29/4/2008 אירע לטענת-airוע תאוני.

7. בתקיריה תיארה התביעה את עבודתה וכן את האירוע הנטען, וכך צינה:

"אני עובדת עיריית נשר. אני מנהלת מסגרת חינוכית בבית ספר לנוער שוחר"

דעת. אני עובדת במשרתת חלקייה בהיקף משרה של כ-10 וחצי שעות בשבוע. אני מבקשת לציין כי עבדתי גם במשרד החינוך במשרתת חלקייה העוסקת בפיתוח מצוינות.

העבודה בעיריית נשר מחלוקת לשנים - החלק הראשון, נוכחות פיזית ועובדת בית הספר בעיקר ביום רביעי החל משעה 9:00 ועד לשעה 20:30 לערן והחלק השני, הנה עבודות הכנה הכוללות בין היתר רכישות חומרית גלם לצורך ביצוע השיעורים.

אני מבקשת להדגיש כי העבודה שלי אינה مستכמת ארך ורך בנסיבות פיזית בבית הספר אלא כוללת גם ביצוע רכישות חומרית גלם לצרכים לימודיים, פגישות, עבודה מול משרד החינוך ועוד.

ביום שלישי ה- 29.4.08, בשעה 08:00, הייתה צריכה לנסוע לחנותה הידועה בשם 'פלסטינה' הנמצאת בשדר' מורה בחיפה, על מנת לרכוש חומרים לקרהת השיעור שיתקיים ביום לאחר מכן, يوم רביעי.

אני נסעת לרכוש את המוצרים הנדרשים לבית הספר בדרך כלל יום לפני השיעורים שכן אם מסיבה כל שהיא קיים חסר, יש מספיק זמן להשלימו. הרכישות עצמן משולמות באמצעות חשבוניות מרוכזות המוגשות לתשלום של עיריית נשר וקופה קטנה על פי אישור עיריית נשר. מיד פעם, כאשר יש הזמנה גדולה של חומר גלם, אנחנו מקדימים ומוסרים לחנותה את מלאו הצרכים ומידי פעם, בעיקר כאשר מדובר ברכישה בהיקף נמוך, אנחנו פשוט נסעים ורוכשים את חומרינו הגלם.

במשך כל שנות עבדתי זו הייתה שיטת העבודה - ישנו שעות עבודה בתוך שטח בית הספר ושנה עבודה נוספת נוספת מחוץ לשעות בית הספר. אני סבורה כי אם אני הולכת ורוכשת ציוד עבור בית הספר אזי הנסעה לצורך זה מהוות חלק מעבודתי.

את חומרינו הגלם עבור השיעורים אני רוכשת מיד פעם ולפעמים רוכשים את המוצרים מורים אחרים.

בדרכי לחנות פלسطينה אני החלקתי על גבי השביל לצד بيתי. כתוצאה מההחלקה נגרם שבר בקרסול. מיד לאחר האירוע התקשרתי לרכוזת תוכנית חממה בבית ספר בנשר, מסרתי לה כי נפלתי וביקשתי ממנה כי תבצע את רכישת חומרינו הגלם שהייתי אמורה לבצע.

לאחר האירוע פניתי בשיחה טלפוןית לרופאת המשפחה הואל והיה ליקשה להגיע אליה והיא ציינה בפני כי אם הכאבם יתגברו אזי עלי לגשת ולקבל טיפול רפואי.

אני מכרפת כרטיס רפואי ובו ציינה הרופאה את שיחת הטלפון שנערכה בינינו. אני מכרפת אישור הרופאה כי אכן שוחחת עמה ביום האירוע.

לאחר כשבועיים וחצי משהכאבים לא עברו והנפיחות לא ירדה, פניתי למחלוקת תאונות עבודה במרכז רפואי לין עם התפסים המתאימים מקום העבודה,

למומחה בתחום האורתופדיה והוא הפנה אותו לבית החולים. הרופא המליץ לי לעבור ניתוח. אני ביקשתי להמתין עוד מספר ימים על מנת לבדוק האם הכאב יعبرו. בסופו של דבר, ומשלא עברו הכאב פניתי ביום 27.5.08 לבית החולים שם אובחן כי אני סובלת משבור בקרסול מזה חדש.
במהמשך אושפזתי גם בין התאריכים 20.7.08 ועד 4.8.08.
(ר' מוצג ת/1).

8. בכרטיס הרפואי של התביעה, רשמה רופאת המשפחה, ד"ר אמר שרוןה, ביום 29/4/2008, על פי שיחה טלפוןית שהיתה לה עם התביעה את הדברים הבאים: "קבעה תור להיום - ולא הגעה - החליקה בذرן וסובבה את הקרסול. יש כאבים בקרסול. היא תזמין רופא הביתה, במידת הצורך - מחלוקת תאונות עשתה את בדיקות הדם. יש היפרcolesterolמיה. ביקשתי שתזמין תור חדש. תהיה בקשר - אם לצטרך בקשר לנפילה". (ר' מוצג נ/8).

בנוסף הוציאה ד"ר אמר שרוןה ביום 9/9/2008 אישור בעניין התביעה ובו צינה: "**ב 29.4.08** הניל שוחחה עימי טלפון ומסרה לי כי נפלה ונפצעה ברגלה." (ר' נספח לתצהיר התביעה, מוצג ת/1).

9. מכתב השיחור ממרכז רפואי כרמל מיום 2/6/2008 עולה, כי התביעה הייתה מאושפזת בבית החולים מיום 27/5/2008 עד 2/6/2008.

10. יטעם כי מצאנו את עדות התביעה וכן את עדויות העדות שלומית לירון ורחל עמרם כאמינות וכמהינות. בשים לב לעדויות אלה ובשים לב למסמכים הרפואיים שצינו לעיל והתמכים בעדות התביעה - שוכנענו כי ביום **29/4/2008** עת הלכה התביעה בשבייל ליד ביתה, בדרך לחנות "فلسطינה", על מנת לרכוש חומרים לקראת שיעור שאמור היה להתקיים ביום לאחר מכן, החליקה וכתוואה מהחלקה שברה, לטענתה, את קרסול רג'ל שמאל.

11. משקבענו כי ל深交 אירוע איירע תאוני ביום 29/4/2008, עליינו להזכיר בשאלת האם האירוע התאוני איירע "טור כדי ועקב לעבודה התביעה". על מנת להסביר על שאלה זו עליינו לבדוק האם התביעה הוכיחה כי קיימים קשר סיבתי בין קניית החומרים לבין עבודתה - קרי האם הוכיחה התביעה כי קניית חומרים לצורך עבודתה הייתה חלק מסגרת עבודתה ותפקידיה.

12. "תאונת עבודה" מוגדרת כך בסעיף **79 לחוק הביטוח הלאומי:**

"**תאונת עבודה - תאונה שאירעה תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו, ובעובד עצמאי - תוך כדי עיסוקו במשלוח ידו ועקב עיסוקו במשלוח יד.**".

סעיף 83 לחוק הדן בחזקת הסיבותיות, קובע:

"**התאונת שאירעה לעובד תוך כדי עבודה רואים אותה כתאונת שאירעה גם עקב העבודה, אם לא הוכח ההיפך;"**

13. כבר נקבע, כי יכול שפגיעה תארע מחוץ למקום העבודה ולשעות העבודה, אבל עדין תחשב כקשורה לעבודה. עמד על כך כי הנשיא אדרל בפסק דין מרים ברוש:

"**6. כאמור לעיל, הקשר הסיבתי נחשב ליסוד העיקרי בתאונת העבודה. מכאן, יכול שפגיעה תארע מחוץ למקום העבודה ולשעות העבודה אבל עדין תחשב כקשורה לעבודה.**" (ר' עב"ל 381/03 מרם ברוש - המוסד לביטוח לאומי, 21/8/2005).

עוד נפסק, כי לגבי מקרים בהם העובד נדרש לבצע עבודה, שלא בשעות העבודה הרגילות או שלא ביום העבודה הרגילים - רואים כיסוד עיקרי, בתאונת העבודה, את הגורם הסיבתי ה"עקב" (העבודה), כשלגורם הזמן ה"תוך כדי" (העבודה), שבסעיף 83 לחוק הביטוח הלאומי, אינו אלא טיפול ונגרר, ורואים את סעיף 83 לחוק, כשהוא מנוסח בסדר הפוך, ונאמר בו - כביכול - כי "התאונת שאירעה לעובד עקב העבודה, רואים אותה כתאונת שאירעה גם תוך כדי העבודה, אולם לא הוכח ההיפך".

(ר' דב"ע לג/9-0 יהודה הלוי - המוסד לביטוח לאומי, פד"ע ד' 208 בעמ' 212-211; ר' גם דב"ע לב/1-0 המוסד לביטוח לאומי - אהרן רוזנבוים, פד"ע ג' 272; 1972).

כך גם נפסק כי תאונה שאירעה לעובד בדרכו לבית-מסחר לקנות חומר או ציוד הדרושים לעבודה, אירעה תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו של העובד, והוא "תאונת עבודה" לעניין חוק הביטוח הלאומי.

14. בענייננו, העידה התובעת, בנוסף להובאה לעיל, כי במסגרת עבודתה היה עליה לרכוש ציוד וחומרים לבית הספר לנוער.

15. עדות התובעת וכן העדויות של גב' שלומית לירון, גב' רחל מעמרם ומր' משה לאופר - היו אמינות ומהימנות, ומהן שוכנענו כי במסגרת עבודתה של התובעת, כמנהל בית הספר לנוער שוחר דעת, עבדה התובעת גם מעבר לימי רביעי בשבוע, והיתה אחראית גם על רכישת ציוד לבית הספר, כפי שהתבקשה, מעת לעת.

בנסיבות אלה השכילה התובעת להוכיח, כי הלייכתה ביום 29/4/2008 לחנות "פלסטינה" רכוש חומרים לבית הספר - נעשתה לצרכי עבודה וקשורה בקשר סיבתי לעבודתה.

16. מושאלת פני הדברים אנו קובעים כי - התאוננה מיום 29/4/2008, בה החלטקה התובעת בעת הליכתה בשביל ליד ביתה, בדרכה לחנות "פלסטינה", על מנת לרכוש חומרים לקראת שיעור שאמור היה להתקיים ביום לאחר מכן - היא תאונה - שאירעה תוך כדי עבודתה ועקב עבודתה של התובעת אצל מעבידתה או מטעמה, **כמשמעותה בחוק הביטוח הלאומי.**

17. כאמור לעיל, התובעת נפטרה מרובה הצער ביום 11/9/2011. בנסיבות אלה יש לבחון, בשים לב לסעיפים 303 ו-308 **לחוק הביטוח הלאומי** - האם למעשה יש עילית תביעה בעניין תביעהה של המנוחה. עד היום לא הוכח לפנינו כי למשהו יש אכן עילית תביעה. משכך אין אנו מוצאים מקום, בשלב זה, למונוט מומחה רפואי. ככל שיווכח לנتابע כי למעשה יש עילית תביעה - ניתן השבר בקורסול שמאלו של התובעת וכן בעניין תקופת האירוע התאונתי, שהכרנו בו, לבין השבר בקשרו בשנית, בשאלת הקשר היסיבתי בין אי היכולת הנטענת והזקאות לדמי פגיעה, וכל זאת בשים לב כאמור בפסק דין זה. ככל שתינתן ההחלטה צו על ידי הנتابע - ברוי כי מי שיראה עצמו נפגע - יוכל להגיש תביעה לבית הדין.

18. אשר על כן התביעה מתתקבלת, בכפוף כאמור בסעיף 17 לעיל.

19. שההתובעת הייתה מיוצגת על ידי עורך דין מטעם הלשכה לשיפור משפטי - אין צו להוצאות.

20. לצדדים זכות ערעור לבית הדין הארץ לעבודה בירושלים תוך 30 ימים מקבלת פסק דין זה.

ניתן היום, ט' באדר תשע"ג, (19 בפברואר 2013), בהעדר הצדדים וישלח אליהם.

<p>מר יוסי איתח נציג ציבור (עובדים)</p>	<p>מיכל אריסון-חילו, שופטת (בדימ') נציג ציבור (מעבידים)</p>
---	---